

Завідувач кафедри /Перегуда Є.В./

30 червня 2023 р.

Розробник силабуса /Перегуда Є.В. /

СИЛАБУС Біополітика

(назва освітньої компоненти (дисципліни))

1) Шифр за освітньою програмою: ВК
2) Навчальний рік: 2023-2024
3) Освітній рівень: бакалавр
4) Форма навчання: денна
5) Галузь знань: 05 «СОЦІАЛЬНІ ТА ПОВЕДІНКОВІ НАУКИ»
6) Спеціальність, назва освітньої програми: 052 «Політологія», ОПП «Політичний менеджмент»
7) Статус освітньої компоненти: вибіркова
8) Семестр: III, VI, VII
9) Контактні дані викладача: Д.п.н. проф., Перегуда Є.В. Ауд. 425 Центрального корпусу КНУБА Профіль на сайті КНУБА: http://surl.li/fizck Контакти: (097)396-92-60; E-mail: pereguda.iev@knuba.edu.ua
10) Мова викладання: українська
11) Пререквізити: «Неоінституціоналізм та сучасні політичні інститути», «Міжнародні відносини та світовий політичний процес»
12) Мета курсу полягає у розширенні теоретичних знань студентів щодо новітніх технологій здійснення владного впливу на суспільство.

13) Результати навчання			
Програмний результат навчання	Метод перевірки навчального ефекту	Форма проведення занять	Посилання компетентності
ПРН01. Розуміти предметну область, етичні та правові засади професійної діяльності.	Обговорення під час занять, тематичне дослідження, контрольна робота, есе	Лекції, практичні заняття	ІК ЗК01 СК02 СК05 СК07
ПРН03. Вміти критично мислити у сфері професійної діяльності.	Обговорення під час занять, тематичне дослідження, контрольна робота, есе	Лекції, практичні заняття	ІК СК02 СК05 СК07
ПРН09. Вміти застосовувати політологічне мислення для розв'язання теоретичних та практичних проблем у політичній сфері на основі опанування класичної та сучасної політичної думки	Обговорення під час занять, тематичне дослідження, контрольна робота, есе	Лекції, практичні заняття	ІК ЗК01 ЗК04 ЗК07 СК02 СК05

052	«Політологія» «Політичний менеджмент»	Сторінка 1 з 4	
ПРН10. Вміти описувати, пояснювати й оцінювати політичні процеси та явища у різних історичних, соціальних, культурних та ідеологічних контекстах.	Обговорення під час занять, тематичне дослідження, контрольна робота, есе	Лекції, практичні заняття	ІК ЗК01 ЗК04 СК02 СК05 СК07
ПРН12. Вміти аналізувати взаємодію політичних акторів та інститутів, владу та урядування, політичні системи та режими, політичну поведінку у різних контекстах їх функціонування.	Обговорення під час занять, тематичне дослідження, контрольна робота, есе	Лекції, практичні заняття	ІК СК02 СК05

За підсумками вивчення дисципліни студент повинен:

Знати:

- зміст понять «біополітика», «біобезпека», «біорізноманіття»;
- існуючі теоретичні концепції біополітики;
- етичні засади біополітики;
- основні напрями біополітики;
- особливості реалізації біополітики в Україні, основні положення Стратегії біобезпеки;
- особливості функціонування громадської думки в Україні в умовах пандемії.

Вміти:

- давати оцінку теоретичним концепціям біополітики, суперечностям між ними;
- оцінювати вірогідність сценаріїв розвитку міжнародних відносин в умовах пандемії;
- формулювати ставлення до заходів органів влади та політичних сил України в умовах пандемії;
- надавати рекомендації щодо вдосконалення взаємодії держави та громадянського суспільства.

16) Структура курсу				
Лекції, год.	Практичні заняття, год.	Контрольна робота	СРС	Форма підсумкового контролю
14	16	1	60	Залік
Сума годин:				90
Загальна кількість кредитів ECTS				3
Кількість годин (кредитів ECTS) аудиторного навантаження:				30 (1,0)

17) Зміст курсу

Тематика лекцій та практичних занять:

Змістовий модуль 1. «Теоретичні засади біополітики»

- Тема 1. Біополітика як напрям політичного функціонування в сучасному світі.
Тема 2. Політологічні концепції біополітики (М.Фуко, Д.Агамбен, А.Мбембе та ін.).
Тема 3. Соціально-політичні наслідки пандемії минулого.

Змістовий модуль 2. «Актуальні проблеми реалізації біополітики в умовах пандемії COVID-19»

- Тема 4. Основні напрями діяльності держав в умовах пандемії.
Тема 5. Функціонування громадянського суспільства та проблема демократичної біополітики.
Тема 6. Сценарії впливу пандемії на розвиток міжнародних відносин.
Тема 7. Стратегія біобезпеки України та її реалізація. (ПЗ 4 год.)

Індивідуальне завдання. Тематика

- Концепція біополітики М.Фуко.
Концепція некрополітики А.Мбембе.
Концепція танатополітики.
Концепція Р.Еспозіто.
Основні напрями біополітики в країнах світу.
Проблема альтернативності у сфері біополітики.
Право на тіло.
Сценарії інтеграції у сфері міжнародних відносин в умовах пандемії.
Сценарії дезінтеграції у сфері міжнародних відносин в умовах пандемії.

Взаємодія влади та опозиції в Україні в умовах пандемії.
Стратегія біобезпеки України.
Еволюція громадської думки в Україні в період пандемії.
Пандемія та урбанізм.
Освітня політика в Україні в умовах пандемії.

18) Основна література

Роботи класиків політичної думки

Agamben G. Homo sacer: sovereign power and bare life. Stanford: Stanford University Press, 1998. 199 p.

Foucault M. The birth of biopolitics. Lectures at the Collège de France 1978-1979. New York : Palgrave Macmillan, 2008. 346 p.

Foucault M. Narodziny biopolityki. Wykłady z Collège de France 1978-1979 (przeł. M.Herer). Warszawa: Wydawnictwo Naukowe PWN, 2011. 417 s.

Фукуяма Ф. Наше постлюдське майбутнє. Наслідки біотехнологічної революції. URL: <https://org2.knuba.edu.ua/course/view.php?id=3742#section-2> (дата звернення: 07.05.2023).

Фукуяма Ф. Чому одні країни успішні в боротьбі з Covid-19, а інші – ні. URL: <http://surl.li/mfulb> (дата звернення: 07.05.2023).

Hall P., Taylor R. Pandemic deepens social and political cleavages. URL: <http://surl.li/mfukv> (дата звернення: 12.08.2022).

Rodrik D. Making the Best of a Post-Pandemic World. URL: <http://surl.li/mfukt> (дата звернення: 09.08.2022).

Методичні праці

Біополітика: Методичні рекомендації для підготовки до практичної, індивідуальної та самостійної роботи для студентів спеціальності 052 «Політологія». Уклад. Є.В. Перегуда. Київ-Тернопіль: КНУБА, Ф-ОП Шпак В.Б., 2023. 19 с.

Нормативно-правові акти

Указ Президента України «Про рішення Ради національної безпеки і оборони У країни від 15 жовтня 2021 року "Про Стратегію біобезпеки та біологічного захисту» від 17.12.2021 р. №668/2021. URL: <https://www.president.gov.ua/documents/6682021-40997> (дата звернення: 01.05.2023)..

Словники, довідники

Вдовичин І.Я., Угрин Л.Я., Шипунов Г.В. та ін. Сучасна політична лексика: навч. енциклопед. словник-довідник. За наук. ред. Хоми Н.М. Львів: «Новий Світ – 2000», 2015. 394 с. URL: <http://surl.li/mkbtr> (дата звернення: 01.05.2023).

Політична енциклопедія. Редкол.: Ю.Левенець, Ю.Шаповал та ін. – К.: Парламентське видавництво. – 2012.- С. 76-79.

19) Додаткові джерела

Монографії, наукові статті

5 основних висновків про безробіття, міграцію та коронакризу: підсумки Щорічної дослідницької конференції. URL: <http://surl.li/mfukq> (дата звернення: 12.08.2022).

Біополітика, що це таке і як пояснив це Мішель Фуко? URL: <http://surl.li/kzckk> (дата звернення: 01.06.2023).

Коваленко І.І., Мелякова Ю.В., Кальницький Е.А. Феномен тілесності в перформативній парадигмі: від зібрання до проблематизації політичного. *Вісник Національного юридичного університету імені Ярослава Мудрого*. 2020. №1(44). С. 86-119.

Концепція Біоpower розроблена Мішеллем Фуко URL: <http://surl.li/kzcll> (дата звернення: 01.06.2023).

Костючков С.А. Біополітичний характер впливу владних структур на маси: філософсько-антропологічний контекст. *Гілея*. Випуск 155 (№4). С. 163-169.

Кравець А.Ю. Біополітика як новий напрям наукових досліджень в межах сучасної політичної науки. URL: <http://surl.li/kzcnb> (дата звернення: 01.06.2023).

Мінаков М. Пандемія COVID-19 та політичні обриси майбутнього. URL: <http://surl.li/mfukm> (дата звернення: 22.05.2023).

Островська Б. В. Міжнародно-правове регулювання права людини на життя в контексті біоетики: монографія. Вид. 2-ге. Київ: Норма права, 2023. 558 с.

Перегуда Є.В. Глобалізація чи «націоналізація»: про вплив пандемії на розвиток міжнародних відносин (на основі аналізу точок зору експертів). *Держава і право*: Збірник наукових праць. Юридичні і політичні науки. Випуск 88. Ін-т держави і права імені В.М. Корецького НАН України. Київ: Вид-во «Юридична думка», 2020.

Перегуда Є.В. Про інституційні рамки біополітики в Україні. *Держава і право*. 2020. Вип. 87. С. 184-192.

Перегуда Є.В., Яхно О.О., Аксельрод Р.Б. Особливості функціонування громадської думки в умовах пандемії. *Politicus*. 2020. Випуск 4. С. 67-74. <https://doi.org/10.24195/2414-9616.2020-4.11> (дата звернення: 07.05.2023)..

Полегкий А. Біополітика колективного тіла та дискурс пандемії. URL: <http://surl.li/mfukj> (дата звернення: 07.05.2023).

07.08.2022).

Шаповалова І.В. Біополітика і біовлада: сутність концептів в соціально-філософських вимірах biopolitics and biopower. *Освітній дискурс: збірник наукових праць*. 2021. №31(2-3). С. 19-29. URL: <http://surl.li/kzccqr> (дата звернення: 01.06.2023).

Шаріпіна І. Біополітика: кому належить наше тіло? Харків 2020. URL: <https://www.youtube.com/watch?v=PtRjVI0sggs> (дата звернення: 01.06.2023).

Шевчук Д. Біополітика як парадигма розуміння феномену політичного в сучасній філософії. *Наукові записки. Серія "Філософія"*. 2010. Вип. 7. С. 59-70. URL: <https://eprints.oa.edu.ua/3742/1/Shevchuk.pdf> (дата звернення: 01.06.2023).

Alonso Fernández, M. (2021). Beyond health and wealth: the impact of COVID-19 and anti-COVID-19 measures on the narrative dimension of human life. *Academia Letters*, Article 660. URL: <http://surl.li/mkblu> (Date of access 01.05.2023).

Berman S. Democracy, authoritarianism and crises. URL: <http://surl.li/mfukc> (дата звернення: 31.03.2023).

Delina, L. (2020). Government leadership and social mobilisation for crises planning: From wartime mobilisation to pandemic response to climate action *Academia Letters*, Article 22. URL: <http://surl.li/mkbly> (Date of access 01.05.2023).

Lazzarato M. From biopower to biopolitics. URL: <http://www.generation-online.org/c/fcbiopolitics.htm> (дата звернення: 01.06.2023).

Pandemic Urbanism. Praxis in the Time of Covid-19. Draft: April 22, 2020. URL: <http://surl.li/kzdbw> (дата звернення: 01.06.2023).

Peterson A., Somit A. *Biology and politics: The cutting edge*. UK: Emerald Group Publishing, 2011 231 p.

Planetary Health and Bioethics. Alexander R. Waller and Darryl R.J. Macer (eds.) Eubios Ethics Institute, 2023. URL: <https://org2.knuba.edu.ua/mod/url/view.php?id=50183> (дата звернення: 01.06.2023).

Pochet Ph. Four scenarios for Europe's future after the crisis. URL: <http://surl.li/mfujx> (дата звернення: 30.04.2023).

Preciado P.B. Learning from the virus. URL: <http://surl.li/mfuju> (дата звернення: 16.04.2023).

Rodrik D., Stantcheva S. The Post-Pandemic Social Contract. URL: <http://surl.li/mfujq> (дата звернення: 10.08.2022).

Sotiris P. Against Agamben: Is a Democratic Biopolitics Possible? URL: <http://surl.li/mfujl> (дата звернення: 14.03.2023).

Volker K. Building the Post-pandemic World. URL: <http://surl.li/mfujm> (дата звернення: 12.08.2022).

Інформаційні ресурси

Освітній сайт Київського національного університету будівництва і архітектури. Сторінка кафедри політичних наук. Дисципліна «Біополітика». URL: <https://org2.knuba.edu.ua/course/view.php?id=3742> (дата звернення: 07.05.2023)..

Офіційний сайт Президента України. URL: <https://www.president.gov.ua/>.

Офіційний сайт Верховної Ради України. URL: <https://www.rada.gov.ua/>.

Офіційний сайт Кабінету Міністрів України. URL: <https://www.kmu.gov.ua/>.

Eubios Ethics Institute. URL: <https://www.eubios.info/books>.

20) Система оцінювання навчальних досягнень (розподіл балів):

Поточне оцінювання та самостійна робота		ІЗ	Сума
ЗМ1	ЗМ2		
35	35	30	100

21) Умови допуску до підсумкового контролю:

1. Консультації з дисципліни проводяться керівником курсу щотижнево у понеділок о 15:20 в ауд. 425 Центрального корпусу КНУБА. Якщо заняття з дисципліни проводиться іншим викладачем, графік консультаційних занять доводиться ним до студентів (в т.ч. на Освітньому сайті КНУБА) на початку вивчення дисципліни.
2. Студенту, який має підсумкову оцінку за дисципліну від 35 до 59 балів, призначається додаткова залікова сесія.
3. Студент, який має менше 8 балів по двох модулях, не допускається до складання заліку. В цьому разі він повинен виконати додаткове завдання по змісту відповідних модулів в період між основною та додатковою заліковими сесіями.
4. Студент, який не здав та/або не захистив індивідуальне завдання, не допускається до заліку. В цьому разі він повинен виконати та захистити індивідуальне завдання в період між основною та додатковою екзаменаційними сесіями.
5. Студент має право на оскарження результатів контролю (апеляцію). Правила подання та розгляду апеляції визначені внутрішніми документами КНУБА, які розміщені на сайті КНУБА та зміст яких доводиться до студентів на початку вивчення дисципліни.

22) Політика щодо академічної доброчесності:

1. Списування під час тестування та іспитів, які проводяться у письмовій формі, заборонені (в т.ч. із використанням мобільних девайсів). У разі виявлення фактів списування з боку студента він отримує інше завдання. У разі повторного виявлення призначається додаткова екзаменаційна сесія або додаткове заняття для проходження тестування.
2. Тексти індивідуальних завдань (в т.ч. у разі, коли вони виконуються у формі презентацій або в інших формах) перевіряються на плагіат. Для цілей захисту індивідуального завдання оригінальність тексту має складати не менше 70%. Виключення становлять випадки зарахування публікацій студентів у матеріалах наукових конференціях та інших наукових збірників, які вже пройшли перевірку на плагіат.

23) Посилання на сторінку електронного навчально-методичного комплексу дисципліни:

<https://org2.knuba.edu.ua/course/view.php?id=3742>